

FWO â€™â€™ Krediet aan navorsersâ€™â€™™ voor onderzoek over de burgerlijke epuratie

Het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) heeft Dirk Luyten (CegeSoma) een krediet aan navorsers toegekend voor een onderzoek over de burgerlijke epuratie na de Tweede Wereldoorlog in het gerechtelijk arrondissement Brussel.

De burgerlijke epuratie, beter bekend als de 'lijst van de krijgsauditeur', was een sleutel component van de repressie na de Tweede Wereldoorlog. Ze viseerde minder zwaarwegende, overwegend politieke collaboratiefeiten. Op basis van deze maatregel verloren meer dan 20.000 personen politieke en burgerlijke rechten.

Grote bestandscontrole in het CegeSoma!

Van 8 tot 18 januari werden alle troepen van het CegeSoma gemobiliseerd voor een grondige algemene controle van de collecties in onze magazijnen aan de Luchtvaartsquare.

Rijksarchief te Aarlen wint de WOI-archiefwedstrijd

Naar aanleiding van 100 jaar Wapenstilstand selecteerden de verschillende depots van het Rijksarchief, waaronder het CegeSoma, een WOI-archiefstuk dat voor hen de overgang van oorlog naar vrede symboliseert.

Via een stemformulier op de website van de Rijksarchieven en op het website van de CegeSoma kon je laten weten welk van deze stukken jou het meest intrigeerde.

Controle van de bestanden en collecties van het CegeSoma

Van maandag 7 januari tot en met vrijdag 18 januari 2019 zal het CegeSoma een omvangrijke controle uitvoeren van de bestanden en collecties die zich bevinden in haar magazijnen aan de Luchtvaartsquare.

Overlijden van Jacques Lory, oud-lid van het Wetenschappelijk Comité van het CegeSoma.

Op 13 augustus overleed te Brussel Jacques Lory, professor emeritus aan de UCL en de Universiteit van Saint-Louis. Hij was vanaf 1972 lid van het Wetenschappelijk Comité van het CegeSoma en bleef er heel actief bij betrokken tot aan haar opheffing in 1999. Met hem verdwijnt een belangrijk stuk van het geheugen van onze instelling en ook een discreet maar belangrijk medewerker aan de historiografie van de Tweede Wereldoorlog in België.

Aanwinst Archieven van de Fraternelle du service Hotton

Een belangrijk archiefbestand voor de geschiedenis van het gewapend verzet in Wallonië aan de vooravond van de Bevrijding

De service Hotton was een verzetsorganisatie opgericht in 1943 op initiatief van de Belgische en Britse autoriteiten. Haar doel: de militaire activiteiten van de bezetter verstoren, met name door zijn informatiekanaalen en telecommunicatie te vieren. Deze dienst, operationeel vanaf begin 1944, liet zich vooral gelden in de beboste regio Chimay-Couvin dankzij de gedrevenheid van haar groep. De archieven, gelegateerd in april 2018, weerspiegelen deze opmerkelijke activiteit.

Een nieuwe digitale ruimte!

Zoals aangekondigd in de Nieuwsbrief van november zet het CegeSoma verder in op een verbetering van de digitale toegang tot zijn collecties. Deze lente krijgt de leeszaal een nieuwe ruimte geheel gewijd aan digitale raadpleging. Kom zeker eens een kijkje nemen om onze dienstverlening te leren kennen!

De uitzendingen van Radio Bruxelles - Zender Brussel digitaal raadpleegbaar in de

leeszaal.

In oorlogstijd is de radio een bijzonder doeltreffend communicatiemiddel. Dankzij de radio vernamen de Belgen dagelijks nieuws over het front, beluisterden ze officiële of clandestiene toespraken, versleutelde berichten en propaganda-uitzendingen. Vele families hebben nog herinneringen aan de avonden die ze samen aan het radiotoestel doorbrachten. Radio was een ideaal middel om te informeren en te overtuigen, zowel voor de geallieerden als voor de bezetter. Dankzij het CegeSoma kan u vandaag opnieuw luisteren naar de radioprogramma's die de Duitsers tijdens de Tweede Wereldoorlog uitzonden vanuit Brussel.

De herdenking van de vijftigste verjaardag van het einde van de Tweede Wereldoorlog.

Herdenkingsevenementen zijn integraal deel gaan uitmaken van onze hedendaagse samenleving. Honderd jaar Grote Oorlog, de tweehonderdste verjaardag van de Slag bij Waterloo en zelfs de recente aanslagen in ons land kwamen reeds aan bod als thema voor herdenkingsplechtigheden. Herdenkingen zijn maatschappelijke belevingen die ons iets kunnen leren; niet alleen over de historische gebeurtenis waarvoor ze staan maar ook over de manier waarop de samenleving daarmee omgaat. Anders gesteld: hoe en met welke bedoelingen 'recupereert' het heden het verleden?

Â

Een ontmoeting tussen het Rijksarchief en de universiteiten rond het thema 'digitalisering'!

In 2015 is het Rijksarchief een denkoefening gestart over de digitale toegang tot de collecties, met name via het *BRAIN*-project *MADDLAIN* dat loopt in samenwerking met de Koninklijke Bibliotheek. Van de gebruikersgroepen die werden geanalyseerd, behoren de universitaire onderzoekers tot de voornaamste doelgroepen. Het was dus zeker een goed idee om diensthoofden van het Rijksarchief te laten samenzitten met vertegenwoordigers van de afdelingen Geschiedenis van de Belgische universiteiten om hen van gedachten te laten wisselen over hun respectievelijke noden. Een terugblik op de goed gevulde brainstorming die doorging op 5 februari 2018.

Inventaris van het archief van de Nationale Federatie van de oud-strijders van de Brigade Piron

De herinnering van een mythische Belgische militaire eenheid eindelijk toegankelijk

Als de militaire eenheden uit de Tweede Wereldoorlog hun activiteiten staken na de Duitse capitulatie, voelen de voormalige strijders de noodzaak om de herinnering in ere te houden en de volgende generaties bewust te maken van hun offers voor het vaderland. Het verwerven en het inventariseren van het archief van de Nationale Federatie van de oud-strijders van de Brigade Piron zijn voor het CegeSoma bijzonder belangrijk, gezien de impact van de twee Wereldoorlogen op de Belgische samenleving.

Het CegeSoma stapt mee in het wikipedia-avontuur

Op 18 december jongstleden organiseerde het CegeSoma zijn eerste 'Wikipedia-marathon'.

Zoals iedereen weet is Wikipedia een meertalige online-encyclopedie die iedereen vrij en kosteloos kan gebruiken en verbeteren. Het project is onderdeel van een groter project : Wikimedia.

Naast de encyclopedie is er ook Wikisource voor originele documenten, Wikidata voor gegevensbanken, Wikimedia Commons voor foto's, Wikinews, Wiktionnaire enz.

Â

Ruime toegankelijkheid van de interviewcollectie van het CegeSoma

Het CegeSoma beheert een indrukwekkende en zeer gevarieerde collectie interviews. Deze interviews werden vanaf het begin van de jaren 1970 afgenomen door onderzoekers van het CegeSoma, of ontstonden in het kader van externe initiatieven (zoals de televisie-uitzendingen Jours de Guerre van de RTBF, of de producties van VRT-journalist Maurice De Wilde).

Â

Â

De aanpak van de trefwoordenproblematiek

Sinds meer dan twintig jaar kunnen de collecties van het CegeSoma worden doorzocht met de onlinencatalogus Pallas. Pallas biedt de gebruikers verschillende zoekmethodes, waaronder het zoeken via trefwoorden.Â

We hebben naar u geluisterd en het CegeSoma verbetert de toegang tot zijn collecties!

De problematiek van de toegang tot de collecties is een van de centrale vraagstukken die door het MADDLAIN-project werd behandeld. Hoewel de tools en communicatiemiddelen die onze lezers gebruiken sterk zijn geïmproveerd dankzij de digitalisering, wordt de leeszaal van het CegeSoma nog steeds vooral gebruikt voor het raadplegen van archieven en boeken uit de rijk gestoffeerde collecties.

Versterk onze vrijwilligersploeg !

U bent gepensioneerd en gepassioneerd door de geschiedenis van België? Of u bent student of recent afgestudeerd en u zoekt een nuttige ervaring voor op uw cv? U wilt zich graag inzetten voor het goede doel? Het CegeSoma zoekt nieuwe vrijwilligers om het huidige team aan te vullen en biedt u de gelegenheid om in archieven te duiken die nog vaak gesloten zijn voor onderzoek en om uw archivistische competenties te versterken. Neem contact op met cegesoma@cegesoma.be of 02/556 92 11.

DIGITALE CATALOGI - 3 tips om meer bronnen en referenties te vinden

Het raadplegen van de digitale catalogi van instellingen als de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief en het CegeSoma* hoort bij de eerste stappen die een onderzoeker zet om inzicht te krijgen in het verleden. Wij geven jullie hieronder drie tips om meer referenties en digitale bronnen te vinden in de catalogi van deze instellingen.

NIEUW - Veranderingen op onze website die uw opzoeken eenvoudiger zullen maken

Beste gebruikers, het MADDLAIN project wordt momenteel nog afgewerkt maar het CegeSoma brengt nu al enkele van de resultaten ervan in de praktijk om beter aan uw digitale noden tegemoet te komen. We voerden enkele wijzigingen door om ervoor te zorgen dat u gemakkelijker toegang krijgt tot onze catalogi.

AANWINST â€ Archieven van de Witte Brigade Een essentieel fonds voor de geschiedenis van het verzet in Vlaanderen

De *Witte Brigade (Fidelio)* is de enige gewapende verzetsbeweging van een nationale dimensie gesticht in Vlaanderen. Haar archief, dat sinds kort aan onze instelling werd nagelaten, is des te waardevoller omdat het niet alleen op de naoorlogse periode betrekking heeft, maar ook op de bezettingstijd. Bovendien werd dit archief al in detail geïnventariseerd wat de toegang vergemakkelijkt.Â

INVENTARIS - De luchtoorlog in West-Europa (1939-1945) ontleed

Een basisdocumentatie over duizenden luchtmissies beschikbaar

Onderzoek voeren naar de missies uitgevoerd door bommenwerpers en jagers van alle oorlogvoerende partijen van de Tweede Wereldoorlog is nu mogelijk. Het volstaat om zich onder te dompelen in de massa aan documentatie die George Van Merode over het onderwerp heeft verzameld en aan het CegeSoma

heeft geschonken.

ONTDEKKING - 20.000 nieuwe foto's van het persagentschap Siphos

Onlangs werden niet minder dan 20.000 nieuwe beelden van het persagentschap Siphos ontdekt. Zij zullen het eerste deel van het fonds, bewaard in het CegeSoma, vervoegen. Het fonds bevat reeds 175.000 afbeeldingen met betrekking tot Belgisch en buitenlands nieuws in de periode 1930-1944.

AANWINST - Archieven Les Enfants de la Patrie " Kinderen van het Vaderland Een goudmijn over het lot van kinderen tijdens en na 1940-1945

De OD4 CegeSoma verwelkomde deze zomer in juni een aantal bijzondere archiefdocumenten onder de talrijke fondsen van patriottische instellingen die ze bewaart. Het gaat ditmaal niet om een klassieke oudstrijdersvereniging, want de vereniging *L'Oeuvre royale nationale Les Enfants de la Patrie* is juist toegewijd aan de collaterale slachtoffers van conflicten: de oorlogsvrouwen.

Foto's uit 1914-1918. Een rijke collectie in het CEGESOMA

In 2014 staat de wereld stil bij de 100ste verjaardag van het begin van de Eerste Wereldoorlog. Op het programma staan tal van herdenkingsevenementen, historische tentoonstellingen en toeristische projecten over de sporen van de Grote Oorlog. Misschien bent u als journalist, onderzoeker, student of historisch geïnteresseerde op zoek naar iconografisch materiaal over dit onderwerp. Vergeet dan zeker niet om eens te grasduinen in het fotomateriaal dat het CEGESOMA over de periode 1914-1918 bezit.